

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено
на засіданні кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №_1_ від_28.08.2020 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Островська К.О.

**Силабус з нормативної дисципліни «Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ»,
що викладається в межах ОПП «Спеціальна освіта» для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти**

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка 016 Спеціальна освіта
Викладач (-і)	Леся Музичко , кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: lesya.muzychko@gmail.com Viber: +380 50 57 88 225
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) як он-лайн консультації через Zoom , так і оф-лайн. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	

Інформація про дисципліну	<p>Курс «Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ » має чітку професійну спрямованість підготовки майбутніх фахівців, які зорієнтовані на роботу із дітьми у дошкільних та спеціалізованих освітніх закладах. Навчальна програма з дисципліни «Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ » представляє поглиблений курс в складі теоретичної та практичної підготовки спеціаліста. Основним завданням дисципліни є підготувати майбутніх корекційних педагогів до роботи з дітьми різних вікових категорій у дошкільних навчальних закладах та початкових класах спеціалізованих освітніх закладів. Навчальна дисципліна «Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ» передбачає: ознайомлення студентів з психічними та психологічними якостями дітей з порушеннями мовлення, а також моторних труднощів, які призводять до порушення та затримки мовлення дітей, які мають проблеми у психофізичному розвитку та застосування методів альтернативної комунікації для покращення спілкування та навчання, адаптації у соціальній сфері, корекції недоліків їх психічного та фізичного розвитку, виховання морально-вольових якостей, підготовки до самостійного життя.</p>
Коротка анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ » є нормативною дисципліною зі спеціальності <u>016 Спеціальна освіта</u> для освітньої програми, яка викладається в 5-6 семестрах в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та завдання дисципліни	<p>Метою нормативної дисципліни «Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ» є засвоєння студентами системи знань про закономірності психічного розвитку особистості дітей з тяжкими порушеннями мовлення та способами налагодження комунікації з ними за допомогою альтернативних методів і спеціальних технік на будь-якому етапі їх розвитку та в процесі педагогічної взаємодії; розширення свідомості, кола професійних інтересів студентської молоді, її наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства та його актуальних викликів, удосконалення на цій основі підходів до формування психолого-педагогічної готовності майбутніх педагогів -вихователів до професійної діяльності.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів із сучасною вітчизняною системою освітніх послуг для дітей з ТПМ та її правовою основою; - розкрити особливості та закономірності розвитку, а також потенційні можливості усіх категорій дітей з ТПМ ; - надати інформацію про методи та прийоми альтернативної комунікації та педагогічної підтримки таких дітей; формувати в студентів професійний інтерес до роботи з дітьми означеної категорії;

	<p>виховувати в студентів такі важливі професійні риси корекційного педагога, як доброзичливість, тактовність і коректність, відповідальність за результати своєї діяльності, терпіння, здатність до емпатії, повага та любов до вихованців, професійна чесність та порядність;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розширювати професійний світогляд студентів, педагогічну ерудицію - сприяти усвідомленню студентами засобів і напрямків професійного самовдосконалення, професійної та соціальної відваги у пошуках власних, авторських сучасних підходів до означеної категорії дітей.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альтернативная коммуникация. методический сборник. Новосибирск, 2012. 2. Лазина Е., Рыскина В.Л. коммуникация - это не только слова. Методическое пособие по дополнительной коммуникации для родителей и педагогов. Коммуникация с помощью картинок. Санкт-Петербург, Эвричайлд 3. Методика учебно-воспитательной работы в центре коррекционно-развивающего обучения и реабилитации: Учеб.-метод.пособие / М. Вентланд, С.Е. Гайдукевич, Т.В. Горудко и др.; Науч. ред. С.Е. Гайдукевич. - Мн.: БГПУ, 2009. - 276 с 4. Фрост Л., Бонди Э. Система альтернативной коммуникации с помощью карточек (PECS): руководство для педагогов. М.: Теревининф, 2011. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Варенова, Т.В. теория и практика коррекционной педагогики: учеб. Пособие / Т.В. Варенова. – Мн.: ООО «Асар», 2007. – 320с. 2. Гайдукевич, С.Е., Гайслер, В., Готан, Ф. и др. Обучение и воспитание детей в условиях центра коррекционно-развивающего обучения и реабилитации: Пособие для педагогов и родителей / С.Е. Гайдукевич, В. Гайслер, В. Готан и др.; Науч. ред. С.Е. Гайдукевич. – Мн.: УО «БГПУ им. М. Танка», 2007. – 144с. 3. Выготский, Л.С. Собрание сочинений: : в 6т. / Л.С. Выготский. – М.: Просвещение, 1982. – Т.3: Проблемы развития психики. – 392с. 4. Выготский, Л.С. Собрание сочинений: : в 6т. / Л.С. Выготский. – М.: Просвещение, 1983. – Т.6: Научное наследство. – 392с. 5. Бгажнокова, И.М. Воспитание и обучение детей и подростков с тяжелыми и множественными нарушениями развития: Программно-методические материалы / И.Б. Бгажнокова, М.Б. Ульянцева, С.В. Комарова и др.; Под ред. И.М. Бгажноковой. – М.:ВЛАДОС, 2007. – 239с. 6. Громова, О.Е. Идеографическая письменная система «Блиссимволика» как компенсирующая стратегия

	<p>общения при отсутствии речи / О.Е. Громова // Дефектология. – 2000. - №5.- С.72-77.</p> <p>7. Землянова, Е.Т. Коммуникация (поддерживающая коммуникация): первые шаги / Е.Т. Землянова, Т.В. Лисовская // Дефектология. – 2005. - №4. – С. 18-26.</p> <p>8. Зюммала, Р. Обучение и сопровождение детей с аутизмом по программе ТЕФССН / Р. Зюммала. – Минск: БелАПДИиМИ. – 2005. – 56с.</p> <p>9. Петрова, Е.А. Жесты в педагогическом процессе / Е.А. Петрова. – М.: Московское городское педагогическое общество. – 1998. – 222с.</p> <p>11. Фишер, Э. Планы и раздел учебной программы для детей с особенностями в интеллектуальном развитии / Э. Фишер. – Минск: БЭБ православные церкви. – 1999.</p> <p>12. Эллнебю, И. Право детей на развитие / И. Эллнебю. – Минск – 1997 – 118с.</p> <p>Корисні ресурси Інтернету:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.zygo-usa.com 2. www.AttainmentCompany.com 3. www.mayer-johnson.com 4. www.itaac.com 5. www.rehabmodul.se
<p>Обсяг курсу</p>	<p>44 години аудиторних занять. З них 22 години лекцій, 22 години практичних занять (для студентів денної форми навчання)</p> <p>16 годин аудиторних занять. З них 8 годин лекцій, 8 годин практичних занять (для студентів заочної форми навчання)</p>
<p>Компетентності та програмні результати навчання (за освітньою програмою)</p>	<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК-6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i></p> <p>ФК-2. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних закладах освіти та реабілітаційних установах.</p>

	<p>ФК.-3 Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації в процесі професійно-корекційної і навчально-реабілітаційної взаємодії.</p> <p>ФК.-9 Вміння застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання.</p> <p>ФК.-13. Вміння здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю в різних типів освітніх закладів.</p> <p>ФК.-14. Здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності.</p> <p>ФК.-15. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку впродовж життя.</p> <p><i>Програмні результати навчання (за освітньою програмою)</i></p> <p>РН 1. Знати теоретичні аспекти особливостей розвитку і освіти людини, яка має обмежені можливості життєдіяльності, особливостей становлення і соціалізації її як особистості.</p> <p>РН 2. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач спеціальності.</p> <p>РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методиками, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН 13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та технології.</p>
Ключові слова	Комунікація, альтернативна комунікація, допоміжна комунікація, методи взаємодії, дефіцитарне спілкування, матриця спілкування, рівні розвитку комунікативних навичок, жестове мовлення, графічні символи, діалог.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік

<p>Пререквізити</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін : «Психофізіологія», «Нейро психологія та нейрокорекція», «Мовленнєві системи та їх порушення», «Сенсорні системи та їх порушення», «Основи логопедії», «Основи тифлопедагогіки та сурдопедагогіки», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія» .</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>При викладанні навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи та техніки – як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При цьому навчання є студентоцентричним та здійснюється через залучення до активної практичної діяльності. Зокрема, для активізації навчального процесу передбачено застосування інтерактивних методів навчання з використанням новітніх мультимедійних технологій (робота при логопедичних обстеженнях, командна робота).</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технік викладання і навчання:</p> <p><i>Пояснювально-ілюстративний метод:</i> лекція у формі розповіді – для пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу.</p> <p><i>Репродуктивний метод:</i> відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій – для засвоєння основних понять.</p> <p><i>Активні методи навчання:</i> послідовна й цілеспрямована постановка перед студентами завдань, розв'язуючи які вони активно засвоюють нові знання.</p> <p><i>Метод проблемного викладу навчального матеріалу:</i> створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам під час аналізу та подальшого спільного розв'язання поставлених завдань.</p> <p><i>Частково-пошуковий (евристичний) метод:</i> залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому студенти опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.</p> <p><i>Дослідницький метод:</i> залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p><i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація тощо.</p> <p><i>Робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату).</i></p> <p><i>Методи організації самостійної роботи:</i> розв'язання завдань, виконання проєктів, індивідуальних і командних творчих завдань.</p> <p>Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає</p>

	<p>в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи – експертного оцінювання, систематизації, екстраполяції, «мозкового штурму» тощо. В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань.</p>
Необхідні обладнання	Мультимедійна система :проектор мультимедійний Epson, ноутбук
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Робота на 11 практичних заняттях: 30 балів. Підготовка 1 індивідуального проекту – 10 балів. Підготовка 1 групового проекту – 5 балів. МКР – 5 балів. КЗ(залік) – 50 балів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів самостійних робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
Питання до контрольного заходу	<p>Питання до заліка з навчальної дисципліни «Альтернативна комунікація з дітьми з ТПМ»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим зумовлюється потреба у спілкуванні між людьми? 2. Яку роль відіграє спілкування у суспільному житті? 3. У чому полягає соціальна сутність спілкування? 4. Яка роль у спілкуванні належить невербальній комунікації?

5. У чому виявляється культура невербального спілкування?
6. Що означає комунікативна функція спілкування?
7. У чому полягає суть інтерактивного боку спілкування?
8. Яким є механізм ідентифікації при сприйманні іншої людини?
9. За якими принципами спілкування поділяють на різновиди?
10. Якими є умови ефективності спілкування?
11. Поняття альтернативної та додаткової комунікації.
12. Найважливіші питання в організації роботи у використанні засобів ААС.
13. Діагностика комунікативних можливостей дитини.
14. Організація спілкування при значних обмеженнях вербальної комунікації.
15. Теоретичні аспекти процесу спілкування.
16. Розвиток спілкування в онтогенезі.
17. Спілкування як потреба.
18. Поняття альтернативні системи комунікації.
19. Засоби комунікації не потребуючі спеціальних пристосувань.
20. Технічні засоби комунікації.
21. Планування роботи по навчанню альтернативній комунікації на діагностичній основі.
22. Етапи організації спілкування з дитиною.
23. Навчання альтернативній комунікації дітей з ОПФР.
24. Альтернативна система навчання комунікації «PECS».
25. Ступені навчання альтернативної системи комунікації.
26. Методика навчання альтернативній системі комунікації.
27. Засоби навчання альтернативній системі комунікації.
28. Діагностика потреб дітей у підтримуючій комунікації.
29. Комунікативна поведінка (вокалізація, погляд, міміка, жести, інтерактивна поведінка).
30. Лінгвістичні здібності (сприйняття і розуміння, здібність мовного висловлювання, артикуляційна моторика, мова, допомога при комунікації, читання і письмо).
31. Рухові здібності.
32. Когнітивні здібності (увага, сприйняття, зорове сприйняття, слухове сприйняття, тактильне

- сприйняття, знаково-символічна діяльність, мислення і пам'ять).
33. Психосоціальні здібності.
 34. Підходи до діагностики потреб у підтримуючій комунікації.
 35. Охарактеризувати онтогенетичний підхід.
 36. Охарактеризувати середовищний підхід.
 37. Навчання елементарним комунікативним функціям.
 38. Здійснення вибору дитини в АК.
 39. Вимога в АК.
 40. Привертання уваги в АК.
 41. Відхилення, непогодження в АК.
 42. Коментарі в АК.
 43. Щоденна соціальна взаємодія в АК.
 44. Навчання навичкам ініціювання, ведення і підтримання діалогу.
 45. Діалоговий контроль проти діалогової ефективності.
 46. Особливості порушень у сфері соціальної взаємодії
 47. Порушення вербальної та невербальної комунікації.
 48. Порушення комунікації у дітей з синдромом Дауна
 49. Порушення комунікації у дітей з вадами слуху
 50. Порушення комунікації у дітей з вадами зору
 51. Порушення комунікації у дітей з вадами мовлення
 52. Порушення комунікації у дітей з ДЦП
 53. Сучасна мода як "театр людського тіла".
 54. Науково-технічний прогрес і проблема мовної культури.
 55. Агресивна невербальна поведінка.
 56. Мова тіла вчителя на уроці
 57. Виникнення та використання невербального спілкування
 58. Невербальні форми спілкування
 59. Невербальні засоби спілкування в дошкільному закладі
 60. Оволодіння пантомімікою як умова педагогічної техніки вчителя

	<p>61. Особливості сприйняття і розуміння у спілкуванні</p> <p>62. Значення і функції невербальної комунікації</p> <p>63. Комп'ютерні комунікації в навчанні та освіті.</p> <p>64. Виклики у вживанні символів альтернативної комунікації.</p> <p>65.Інтеграція світового досвіду альтернативної комунікації.</p> <p>66. Класифікація невербальних засобів системи альтернативної комунікації за видами .</p> <p>67.Умови ефективності реалізації альтернативної комунікації у реабілітаційному центрі.</p> <p>68. Стратегії стимулювання потреб до комунікації.</p> <p>69. Навчання елементарним комунікативним функціям.</p> <p>70. Навчання навичкам ініціювання, ведення і підтримання діалогу</p> <p>71. Співпраця та навчання батьків, які мають дітей з проблемами в розвитку.</p> <p>72.Порушення комунікативної поведінки при спектрі аутичних розладів. Корекція комунікативних навиків у дітей з аутизмом.</p> <p>73. Як розвинути потребу в мовленні та допомогти побачити те , про що ми говоримо.</p> <p>74. Особливості застосування психокорекційних методів у роботі з аутичними дітьми</p> <p>75.Розвиток соціальної поведінки в альтернативній комунікації .</p> <p>76.Розвиток ігрової поведінки в альтернативній комунікації .</p> <p>77.Казкотерапія у немовлених дітей .</p> <p>78.Корекція комунікативних навичок у дітей з вадами мовлення .</p> <p>79.Особливості порушень у сфері соціальної взаємодії .</p> <p>80.Порушення комунікації у дітей із синдромом Дауна.</p> <p>81. Порушення комунікації у дітей з вадами слуху.</p> <p>82. Порушення комунікації у дітей з вадами зору.</p> <p>83. Порушення комунікації у дітей з вадами мовлення.</p> <p>84. Порушення комунікації у дітей з ДЦП .</p>
Опитування	По завершенню курсу студентам надається анкету-опитник з метою оцінювання якості курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1.	Тема 1. Загальні відомості щодо процесу комунікації.	Лекція, 2 год.	3, 4, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції.	1 тиждень
2.	Тема 1. Історичні засади вивчення проблеми комунікації. Етапи становлення комунікації.	Практичне заняття, 2 год.	3, 4, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1.Види допоміжної та альтернативної комунікації. 2.Комунікація за допомогою спеціальних пристроїв. 3.Залежна комунікація. 4.Комунікація з нетехнічними рішеннями.	2 тиждень
3.	Тема 2. Психолого-педагогічні та соціальні засади проблеми комунікації.	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції.	3 тиждень
4.	Тема2.Структурний компонент альтернативної та допоміжної комунікації.	Практичне заняття, 2 год. Виконання індивідуального завдання.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання 1. Групи користувачів допоміжної та альтернативної комунікації. 2.Форми альтернативної комунікації: тотальна, допоміжна, тимчасова, змішана. 3.Допоміжна комунікація «немовленневих» дітей. 4.Засоби альтернативної	4 тиждень

				<p>комунікації: нетехнічні засоби (тактильні, графічні символи) та технічні пристрої.</p> <p>5. Оптимізація процесу вибору засобів комунікації в залежності від форми і структури мовленнєвого порушення.</p>	
5.	Тема 3. Діагностичний компонент допоміжної та альтернативної комунікації.	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	5 тиждень
6.	Тема 3. Діагностичний компонент допоміжної та альтернативної комунікації.	Практичне заняття, 2 год. Виконання індивідуального завдання.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	<p>Розкрити питання:</p> <p>1. Етапи діагностичної процедури: підготовчий етап, збір інформації, інтерпретація результатів, планування корекційної роботи.</p> <p>2. Методи діагностичної процедури: спостереження, інтерв'ювання, анкетування.</p> <p>3. Діагностичний інструментарій: опитувальники, керівництва.</p> <p>4. Матриця спілкування. Рівні розвитку комуникативних навичок.</p>	6 тиждень
7.	Тема 4. Організація та зміст корекційно-педагогічної роботи з навчання допоміжної та альтернативної комунікації.	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції.	7 тиждень
8.	Тема 4. Організаційні форми навчання допоміжної та альтернативної комунікації.	Практичне заняття, 2 год. Презентація. Робота у малих групах	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	<p>Розкрити питання:</p> <p>1. Форми навчання допоміжної та альтернативної комунікації.</p> <p>2. Принципи визначення теми заняття (уроку).</p> <p>3. Типи занять (уроків) з навчання</p>	8 тиждень

				допоміжної та альтернативної комунікації. 4.Етапи заняття (уроку).	
9.	Тема 5. Комунікація за допомогою технічних засобів. Комунікація за допомогою жестів.	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	9 тиждень
10.	Тема 5. Комунікація за допомогою технічних засобів.	Практичне заняття, 2 год. Презентація.	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: Використання «Інтерактивної дошки» в якості засобу комунікації.	10 тиждень
11.	Тема 6. Комунікація за допомогою жестів. Основи жестового мовлення. Зміст поняття «жест» та його функція. 2.Групи жестів. Жести вказівні тазображувальні. Використання жестового мовлення в дефектології.	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	11 тиждень
12.	Тема 6. Комунікація за допомогою жестів.	Практичне заняття, 2 год.	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1.Методики навчання жестового мовлення. 2.Загальні рекомендації щодо навчання жестового мовлення. 3.Порядок введення жестів. 4.Документування жестів. Книга жестів. 5.Знакові системи жестового мовлення: МАКАТОН та SYGNALONG. 6.Доцільність вибору жестового мовлення під час організації процесу альтернативної	12 тиждень

				комунікації.	
13.	Тема 7. Комунікація за допомогою предметів, фотографій, зображень.	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	13 тиждень
14.	Тема 7. Комунікація за допомогою предметів, фотографій.	Практичне заняття, 2 год. Робота у групі.	3, 4, 6, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання 1. Загальні рекомендації щодо навчання комунікації за допомогою предметів, фотографій. 2. Використання предметів, які оточують «немовленнєву» дитину в організації початкових форм комунікації.	14 тиждень
15.	Тема 8. Комунікація за допомогою графічних символів.	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	15 тиждень
16.	Тема 8. Методики використання графічних символів.	Практичне заняття, 2 год. Виконання групового проекту.	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Система графічних символів: фотографії, конкретні та загальні схематичні зображення. 2. Істотні характеристики графічних символів. Методичні вимоги до графічних символів. 3. Порядок введення графічних символів. Схема знайомства з графічними символами. 4. Загальні принципи навчання графічним символам. Техніки спілкування за допомогою графічних символів.	16 тиждень

17.	Тема 9. Картинні символи комунікації. Комунікативна система обміну картками «PECS».	Лекція, 2 год.	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	17 тиждень
18.	Тема 9. Картинні символи комунікації. Комунікативна система обміну картками «PECS».	Практичне заняття, 2 год. Виконання індивідуального проекту	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Значення наглядних, картинних, схематичних символів в житті дитини. Використання спеціальних посібників в організації спілкування з «немовленневою» дитиною. 2. Комунікативна система обміну картками «PECS». 3. Мета навчання альтернативної системи комунікації «PECS». Етапи навчання	18 тиждень

19.	Тема 10. Метод «Бліс-комунікації».	Лекція 2 год	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	19 тиждень
20.	Тема 10. Метод «Блісс-комунікації».	Практичне заняття, 2 год. Виконання групового проекту	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Створення штучних, специфічних форм спілкування. 2. Спеціальна символічна мова спілкування, створена Чарльзом Бліссом та її використання в організації комунікації «немовленнєвих» дітей.	20 тиждень

21.	Тема 10. Ведення і підтримка діалогу з використанням допоміжної та альтернативної комунікації.	Лекція 2 год	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	21тиждень
22.	Тема 10.Ведення і підтримка діалогу з використанням допоміжної та альтернативної комунікації.	Практичне заняття, 2 год. Виконання групового проекту	3, 4, 6, 7, 8 Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1.Діалог у допоміжній та альтернативній комунікації. Визначення поняття «діалог». 2.Ситуативно-особистісний діалог як початкова форма спілкування. 3.Дефіцитарне спілкування та його суб'єкти. 4.Групи користувачів допоміжної та альтернативної комунікації (в залежності від стану сформованості експресивної комунікації). 5.Структура комунікативної компетентності співбесідника (фасилітатора).	22тиждень
Разом		44 год.			

